

[Undervisningsministeren.]

detaljeret regelsæt, udarbejdet og administreret af den centrale uddannelsesadministration — ofte på grundlag af lovgivningen for området — medens de højere uddannelser ved universiteterne og de højere læreanstalter er blevet indrettet og styret af institutionerne selv inden for de formelle rammer, som er blevet lagt med de ministerielle eksamensbekendtgørelser. At det har været sådan ved de højere uddannelsesinstitutioner, er let at forklare. For det første har den traditionelle samklang mellem forskning og uddannelse medført, at den nye viden, som forskningen har bragt, hurtigt er slået igennem i uddannelsen, ligesom de ældre studerende som en del af deres studium direkte har deltaget i forskningsarbejdet. Dette samspil medfører, at det, de studerende beskæftiger sig med, skifter fra år til år, og at et hold dimitterer ikke vil have beskæftiget sig med nøjagtig det samme pensum. Denne fleksibilitet og stadige forandring af studieemner ville meget vanskeligt kunne gennemføres inden for detaljerede studieplaner fastsat af centraladministrationen. Hertil kommer, at centraladministrationen aldrig vil kunne råde over en så mangesidet og højt kvalificeret specialviden som den, der findes ved de højere uddannelsesinstitutioner, og derfor heller ikke på kompetent måde ville kunne udarbejde mere detaljerede studieplaner.

I dag ligger ansvaret for studiernes indhold ifølge loven om styrelse af højere uddannelsesinstitutioner hos centralstudienævn og fagstudienævn, og der var under lovforslagets behandling i sidste folketingsår almindelig enighed om, at ansvaret burde ligge dér. Man var imidlertid også, som det fremgår af folketingsudvalgets betænkning, enig om, at man af hensyn til opretholdelsen af et ensartet niveau ved de uddannelser, der meddeles ved flere institutioner, måtte nedsætte fællesudvalg med repræsentanter for institutionerne, eventuelle sagskyndige udefra og repræsentanter for aftagerne af de uddannede kandidater, når væsentlige revisioner af gældende eller udstedelse af nye eksamensbekendtgørelser med tilhørende studie- og eksamensordninger skulle forberedes.

Denne procedure er da også blevet fulgt ved forberedelsen af overbygningsuddannelserne ved RUC, hvor ministeriet også har

fastlagt de tidsmæssige rammer, som studieplanerne skulle holdes inden for.

Ministeriet har ikke hidtil haft kapacitet til at sikre sig, at den ønskede samordning mellem institutionerne og mellem institutionerne og aftagerne af de færdiguddannede i alle tilfælde har fundet sted.

Med den kommende reorganisering af undervisningsministeriet og dermed oprettelsen af et direktorat for de videregående uddannelser skulle der imidlertid blive reelle muligheder for at gennemføre en overordnet samordning og styring af de videregående uddannelser. Ikke mindst de faglige udvalg for humaniora, samfundsvidenskab, naturvidenskab, ingeniøruddannelserne og sundhedsuddannelserne, der skal knyttes til direktoratet, vil få en væsentlig opgave med at sikre, at der sker en samordning af uddannelsesplanlægningen ved de enkelte institutioner og af beslægtede højere og andre videregående uddannelser inden for de tids- og ressourcemæssige rammer, som fastlægges. En samordning, som skal sikre, at uddannelser, der har samme mål, får samme niveau, og at overgang fra en institution til en anden, som medfører samme uddannelse, kan ske uden studietidsforlængelse.

Det skal som sagt være en overordnet samordning og styring, og den metode- og lærefrihed, som altid har været dansk uddannelses særkende, skal selvfølgelig fortsat være gældende også ved de højere og andre videregående uddannelsesinstitutioner.

6. Den bevillingsmæssige styring.

Adgangsbegrænsning og forkortelser af studietiden ved de længerevarende videregående uddannelser har i de seneste år været inddraget i besparelsovervejelser — altid med det resultat, at man har måttet erkende, at besparelsemulighederne på kort sigt er yderst begrænsede. At adgangsbegrænsning ikke virker særlig besparende på helt kort sigt, følger alene af, at tilgangen til f. eks. universiteterne ikke udgør mere end ca. 1/5 af bestanden. Når man herudover tager i betragtning, at adgangsbegrænsning ved en uddannelse kan forøge gennemførelsesprocenten, således at virkningen af begrænsningen heller ikke på længere sigt giver sig udtryk i en proportional nedgang i bestanden af studerende, må man erkende, at den direkte „besparelsvirkning“ af ad-